

ชื่อพื้นเมือง :

ไม้ตัน หรือไม้ตันเล็ก ไม้ผลัดใบ สูงได้ถึง 17 ม. มีก้านใบญี่ปุ่นขึ้น ก้านเล็กห้อยลง เป็นลักษณะรูปร่อง หรือน้ำตาล เรียบหรือมีรอยแทรกคละอ่อนยิ่ด เป็นลักษณะสีขาวถึงเหลืองอ่อน ใน กว้าง 4-7 ซม. ยาว 10-18 ซม. พับน้อยกว้างได้ถึง 8 ซม. ยาวได้ถึง 25 ซม. รูปขอบขนานแกรนรูปไข่กลับ ปลายแหลมถึงเรียวแหลมสั้น โคนรูปลิ่ม ขอบเรียบ บางที่เป็นคลื่น ใบอ่อนสีเขียวอ่อน เกลี้ยง ใบแก่เนื้อคล้ายหนังบาง สีเขียวเข้มเป็นมัน ด้านบน ด้านล่างสีอ่อนกว่า เกลี้ยงทั้งสองด้าน เส้นกลางใบเป็นร่องด้านบน เส้นใบ 8-12 คู่ แบบแต่เห็นได้ ด้านบน บุบเด็กน้อยด้านล่าง เส้นใบย่อยจาก ก้านใบยาว 1.5-3 ซม. ค่อนข้างเล็กเรียว อาจเป็นปีกแคบใกล้ปลาย เกลี้ยง แห้งสีออกดำ มีขนอ่อน กิ่งสีเทาอ่อนหรือออกขาว เกลี้ยง มีช่องอากาศเล็ก ดอก สีขาวถึงเหลือง อ่อน มักมีกลิ่นหอม สมบูรณ์เพศ ออกเป็นช่อเกลี้ยง แตกแขนงจำนวนมาก ยาว 6-12 ซม. ที่ง่ามใบหรือตาม กิ่งได้ร้อยแพลงใน แขนงล่างๆ ยาวอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของแกนกลางซ่อ ใบประดับยาว 0.3-1.5 ซม. คล้ายใบ ก้านดอกยาว 1-2 มม. กลีบเลี้ยงยาว 1-1.5 มม. จักลิ่กเป็นพู 4 พู เกลี้ยง กลีบดอกยาว 3-4 มม. จักลิ่กเป็น 4 พู รูปขอบขนาน ไม่ซ้อนทับกัน นุ่ม มักมวนตามขอบ เกสรเพศผู้ติดที่หลอดกลีบด้วยหัวงูกลีบ ก้านชูอับ เรณุสั้น อับเรณุรูปทรงไข่ ขนาดประมาณ 1 มม. รังไข่ขนาดประมาณ 1.5 มม. ทรงขวดแก้วก้านกลมคายาว ก้านเกสรเพศเมียสั้นมาก ยอดเกสรเพศเมีย เป็น 2 พูไม่ซัด ผล กว้างประมาณ 1 ซม. ยาว 1.4-2 ซม. ก้านผลล้ำ ยาวได้ถึง 0.5 มม. ผลรีหรือกิ่งรูปไข่กลับ ปลายทูถึงจะอยแหลมสั้น โคนกลม มีกลีบเลี้ยงเล็ก ติดทน ถูกสีแดงถึงสีดำ มีเนื้อบาง เมล็ดใหญ่แข็ง 1 เมล็ด พับเป็นแนวกว้างในปีดิบที่ต่ำและที่สูงในภาคใต้ ส่วนมาก พับในที่ค่อนข้างโล่ง เช่น ตามชายป่า ยอดเขาหินปูนหรือตามชายฝั่งทะเล

ข้อมูลอ้างอิง : การศึกษา, ไวยอน น้ำป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อยุธยาพรพิพัฒนาดิจิตอลชิ้ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : สุนวิจัยและพัฒนาอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

